

Suomen metsäkeskus
kirjaamo@metsakeskus.fi

Viite

Dnro 2861/09.00/2025

Aihe

Lounais-Suomen alueellinen metsäohjelma 2026-2030

Suomen metsäkeskus on pyytänyt Satakunnan Museon lausuntoa Lounais-Suomen alueellisen metsäohjelman 2026–2030 luonnoksesta. Luonnos on laadittu Lounais-Suomen metsäneuvoston johdolla. Alueellinen metsäohjelma toteuttaa Suomen Kansallista metsästrategiaa 2035 Satakunnan ja Varsinais-Suomen maakunnissa. Kansallisen metsästrategian päämäärät ovat myös alueellisten metsäohjelmien päämääriä.

Metsäohjelman tärkein tavoite on edistää metsien monipuolista ja kestävää käyttöä sekä lisätä näiden kautta alueen hyvinvointia ja työllisyyttä. Ohjelmassa esitellään 11 toimenpidettä, joille on määriteltä tavoitteet, kohderyhmät ja seurantamittarit sekä ehdotukset vastuutahoiksi ja yhteistyökumppaneiksi. Ohjelmassa korostuvat Lounais-Suomen omat päämäärät ja toimenpiteet, joilla tavoitteisiin päästään. Ohjelman toimeenpanoa seuraa Lounais-Suomen metsäneuvosto ja ohjelma tarkistetaan kauden puolivälissä vuonna 2028.

Lounais-Suomen metsäneuvostossa on nykyisellä, elokuussa 2023 alkaneella kaudella ensimmäistä kertaa mukana edustaja alueellisesta vastuumuseosta. Arkeologi Leena Koivisto Satakunnan Museosta on toiminut metsäneuvostossa varajäsenenä.

Satakunnan Museon kannanotto

Alueellisen metsäohjelman luonnoksessa todetaan, että Lounais-Suomen metsät ovat keskimäärin rehevämpiä kuin muualla Suomessa ja mm. osuus koko maan lehdoista ja perinnebiotoopeista on merkittävä. Lounais-Suomessa myös arkeologisten kohteiden lukumäärä on suuri, kiinteitä muinaisjäännöksiä ja kulttuuriperintökohteita tunnetaan runsaasti. Erityisesti Satakunnassa muinaisjäännökset lisäksi sijaitsevat valtaosin metsissä. Toimintaympäristöä kuvaavaan kappaleeseen (3) tulisikin lisätä maininta alueen keskimääräistä suuremmasta muinaisjäännösmäärästä ja metsien kulttuuriperinnön huomioimisen tarpeesta. Vaikka muinaisjäännösten paikkatiedot ovat nykyään kaikkien toimijoiden saatavilla avoimissa aineistoissa, vuosittain muinaisjäännöskohteita edelleen

vahingoittuu ja jopa tuhoutuu kokonaan metsätalouden toimenpiteissä, erityisesti maanmuokkauksen yhteydessä.

Alueellisen metsäohjelman luonnoksen päämäärissä metsien kulttuuriperintö mainitaan ainoastaan yhden toimenpiteen yhdessä tavoitteessa kansallisen ennallistamissuunnitelman toteuttamiseen liittyvän koulutuksen yhteydessä. Satakunnan Museon näkemyksen mukaan kulttuuriperinnön huomioiminen tulisi olla mainittuna jo ko. päämäärän 2 tavoitteissa, esimerkiksi seuraavasti: **Lisätään ja säästetään metsien monimuotoisuudelle arvokkaita rakennepiirteitä sekä huomioidaan metsien kulttuuriperintö.** Yhteistyökumppaneina on ko. toimenpiteessä mainittu myös alueelliset vastuumuseot, mitä Satakunnan Museo pitää hyvänä.

Myös päämäärän 3 tavoitteisiin metsien kulttuuriperinnön huomioiminen sopii lisättäväksi hyvin, sillä muinaisjäännoksillä retkeily on osa metsien virkistyskäyttöä ja luontomatkailua, joiden kehittäminen on mainittu toimenpiteessä 7.4. VisitMetsä Lounais-Suomi -hanke.

Lounais-Suomen metsäohjelman 2026-2030 neljänneksi päämääräksi on valittu puurakentamisen edistäminen. Toimenpiteessä 8.1. mainitaan korjausrakentamisen edistäminen. Korjausrakentaminen on keskeinen tapa vaalia kulttuuriperintöä ja edistää kestävästä kehitystä, mikä on myös museoiden toiminnan ytimessä ja tavoitteena. Rakennusten säilyttävä korjaaminen ja uudelleenkäyttö on tutkitusti tehokkain keino vähentää päästöjä ja luonnonvarojen kulutusta. Samalla säilyvät historialliset arvot, paikallinen identiteetti ja yhteisön muisti tuleville sukupolville, sekä puurakentamisen taito, joka mainitaan myös toimenpiteessä 8.1. Toimenpiteen yhteistyökumppaniksi tulisiikin lisätä alueelliset vastuumuseot.

Satakunnan Museo

Museonjohtaja Johanna Jakomaa

Tutkija Sanna Kuusikari

Arkeologi Leena Koivisto

Tiedoksi

Museovirasto/kirjaamo
Turun kaupunginmuseo

Tämä asiakirja on hyväksytty sähköisesti Porin kaupungin asianhallintajärjestelmässä